

• EBOOK • TẬP 3 • LÀM CHỦ

Làm Chủ ChatGPT & GPTs

Cấp độ kiến tạo — tự xây trợ lý AI riêng và quy trình tự động hóa, không cần biết một dòng code.

TẬP 3 · CẤP ĐỘ LÀM CHỦ

Mục lục



Bước từ "người dùng giỏi" sang "người kiến tạo" — tự xây công cụ AI của riêng mình.

- 1 Từ người dùng sang người kiến tạo** 04
Tư duy mới & bạn cần gì để bắt đầu
- 2 Xây GPT tùy chỉnh đầu tiên** 06
Từng bước tạo trợ lý riêng, không cần code
- 3 "Lập trình bằng lời"** 08
Viết bản hướng dẫn để GPT làm đúng ý
- 4 Nạp kiến thức cho GPT** 10
Tải tài liệu nền để GPT trả lời chuẩn xác
- 5 Thiết kế quy trình tự động hóa** 12
Nối nhiều bước thành dây chuyền làm việc
- 6 Biến kỹ năng thành thu nhập** 14
Các mô hình kiếm tiền với GPTs
- 7 Vận hành, cải tiến & mở rộng** 16
Đo lường, sửa lỗi, nhân rộng & lộ trình

CHƯƠNG 01

01

Từ người dùng sang người kiến tạo

Bậc cao nhất không phải biết nhiều mẹo hơn, mà tự tạo ra công cụ cho người khác dùng.

Qua các tập trước, bạn đã biết viết prompt giỏi, giao việc, xây quy trình. Tất cả vẫn là **dùng** ChatGPT. Tập này đưa bạn sang một vai trò mới: **kiến tạo** — tự xây những "trợ lý AI" riêng (gọi là GPTs), đóng gói cách làm của bạn thành công cụ dùng đi dùng lại, thậm chí chia sẻ hay bán cho người khác.

TIN VUI LỚN NHẤT

Bạn **không cần biết lập trình**. Xây một GPT giống như viết hướng dẫn cho nhân viên mới — bằng tiếng Việt thông thường. Nếu bạn đã qua Tập 1 và 2, bạn đã có đủ kỹ năng nền tảng.

Người dùng vs Người kiến tạo

► Người dùng (Tập 1-2)

Mỗi lần cần việc gì lại gõ prompt từ đầu. Cách làm nằm trong đầu bạn, người khác không dùng được.

► Người kiến tạo (Tập 3)

Đóng gói cách làm thành một GPT. Mở ra là dùng ngay, ổn định, chia sẻ được cho cả nhóm hoặc khách hàng.

GPT tùy chỉnh là gì?

Hiểu đơn giản: đó là một **"phiên bản ChatGPT" bạn cấu hình sẵn** cho một việc cụ thể. Ví dụ "Trợ lý viết caption shop tôi", "Cố vấn pháp lý sơ bộ", "Gia sư tiếng Anh cho con". Nó nhớ sẵn vai trò, cách làm, tài liệu nền — nên mỗi lần dùng bạn không phải khai lại từ đầu.

Bạn cần gì để bắt đầu?



Tài khoản phù hợp

Tính năng tạo GPTs thường yêu cầu bản trả phí (ChatGPT Plus). Hãy kiểm tra trong tài khoản của bạn.



Nền tảng Tập 1-2

Biết viết prompt rõ ràng và tư duy "giao việc" — đó là chất liệu để xây GPT.



Một việc lặp lại

Chọn một đầu việc bạn làm thường xuyên để biến thành GPT đầu tiên.



Tài liệu nền (nếu có)

Bảng giá, quy trình, mẫu văn bản... để "dạy" GPT kiến thức riêng của bạn.

🎯 Mục tiêu của Tập 3

Sau cuốn này, bạn sẽ tự tay xây được ít nhất **một GPT hoạt động** cho công việc thật, hiểu cách thiết kế quy trình tự động hóa, và biết các con đường biến kỹ năng này thành thu nhập. Đây là bậc thang đưa bạn từ "người dùng AI" thành "người tạo ra giá trị bằng AI".

LƯU Ý VỀ TÍNH NĂNG

GPTs, Projects và các công cụ liên quan được OpenAI cập nhật khá thường xuyên — tên gọi, vị trí nút bấm, điều kiện sử dụng có thể đổi. Cuốn này tập trung vào **nguyên lý và tư duy** (luôn đúng), còn các bước thao tác cụ thể bạn nên đối chiếu giao diện thực tế khi làm.

THỰC HÀNH Bài tập Chương 1

Viết ra **một việc** bạn làm với ChatGPT thường xuyên nhất và mong muốn "đóng gói" thành công cụ. Đây sẽ là GPT đầu tiên bạn xây ở Chương 2.

CHƯƠNG 02

02

Xây GPT tùy chỉnh đầu tiên

Từng bước tạo một trợ lý AI của riêng bạn — chỉ bằng cách mô tả bằng lời.

Xây GPT đơn giản hơn bạn nghĩ. Về bản chất, bạn chỉ **trò chuyện để mô tả** nó nên làm gì, và ChatGPT tự dựng phần còn lại. Dưới đây là quy trình chung (giao diện có thể đổi theo thời gian).

Bốn bước tạo một GPT

- 1 Mở trình tạo GPT.** Trong ChatGPT, tìm mục "GPTs" hoặc "Explore GPTs", chọn tạo mới ("Create").
- 2 Mô tả bằng lời.** Trình tạo sẽ hỏi bạn muốn GPT này làm gì. Trả lời như đang giao việc: nó phục vụ ai, làm việc gì, theo phong cách nào.
- 3 Tinh chỉnh.** Thử dùng ngay trong khung xem trước. Chưa ưng thì nói "hãy làm thế này thay vì thế kia" — y như tinh chỉnh một câu trả lời.
- 4 Lưu & đặt tên.** Đặt tên dễ nhớ, chọn ai được dùng (chỉ mình bạn / có link / công khai), rồi lưu lại.

► KẾT QUẢ BẠN NHẬN ĐƯỢC

Một "trợ lý" xuất hiện trong danh sách GPTs của bạn. Mỗi lần cần việc đó, bạn mở nó ra và dùng ngay — không phải gõ lại toàn bộ yêu cầu như trước.

TƯ DUY ĐÚNG KHI BẮT ĐẦU

Đừng cố xây một GPT "làm được mọi thứ". GPT tốt là GPT **làm thật giỏi một việc cụ thể**. Bắt đầu hẹp, rồi mở rộng dần khi đã quen.

Ví dụ trọn vẹn: "Trợ lý viết caption"

Giả sử bạn bán hàng online. Đây là cách bạn mô tả cho trình tạo GPT:

► MÔ TẢ ĐƯA CHO TRÌNH TẠO GPT

Tôi muốn tạo một trợ lý viết caption cho shop thời trang nữ. Mỗi khi tôi đưa tên sản phẩm và vài đặc điểm, nó viết 3 caption: một vui tươi, một sang trọng, một tạo cảm giác khan hiếm. Luôn kèm 5 hashtag phù hợp. Giọng trẻ trung, gần gũi với nữ 25–35 tuổi. Nếu tôi quên đưa giá hoặc khuyến mãi, hãy hỏi tôi trước khi viết.

► SAU KHI TẠO XONG

Mỗi lần cần caption, bạn chỉ mở GPT này và gõ: "Áo len cổ lọ, màu be, chất dày dặn, giá 350k". GPT tự cho ra 3 caption + hashtag đúng phong cách — trong vài giây, không cần nhắc lại yêu cầu.

Vài ý tưởng GPT dễ làm, hữu ích ngay

GPT	Làm việc gì
Trợ lý email công ty	Soạn email đúng giọng & mẫu của bạn
Gia sư cho con	Giải thích bài theo đúng cấp lớp của con
Tư vấn viên sản phẩm	Trả lời câu hỏi khách dựa trên bảng giá của bạn
Trợ lý tóm tắt họp	Biên ghi chú thành biên bản theo mẫu cố định

THỰC HÀNH Bài tập Chương 2

Lấy việc bạn ghi ở Chương 1. Viết một đoạn mô tả như ví dụ "Trợ lý viết caption" ở trên, rồi tạo GPT đầu tiên của bạn. Thử dùng nó với 2–3 đầu vào thật.

CHƯƠNG 03

03

"Lập trình bằng lời"

Trái tim của một GPT giỏi là bản hướng dẫn. Đây là cách viết nó thật tốt.

Mỗi GPT có một phần gọi là **"Instructions" (hướng dẫn)** — đây chính là "bộ não" quy định cách nó hành xử. Viết hướng dẫn tốt là kỹ năng quan trọng nhất của người kiến tạo. Hãy coi như bạn đang viết **cẩm nang nhân viên** cho một trợ lý.

Cấu trúc một bản hướng dẫn tốt

► KHUNG HƯỚNG DẪN GPT

VAI TRÒ: Bạn là [ai], chuyên về [lĩnh vực], phục vụ [đối tượng].

NHIỆM VỤ: Khi người dùng đưa [đầu vào], bạn sẽ [làm gì, ra kết quả gì].

CÁCH LÀM: [các bước cụ thể, thứ tự thực hiện].

PHONG CÁCH: [giọng điệu, độ dài, định dạng đầu ra].

QUY TẮC: [điều luôn phải làm; điều tuyệt đối tránh; khi nào nên hỏi lại người dùng].

BÍ QUYẾT THEN CHỐT

Hướng dẫn càng **rõ ràng và đầy đủ tình huống**, GPT càng hoạt động ổn định. Hãy nghĩ trước: "Người dùng có thể nhập thiếu gì? Có thể hỏi lệch gì?" rồi viết sẵn cách xử lý vào quy tắc.

Mẹo viết hướng dẫn của dân chuyên nghiệp

- 1 Cho ví dụ mẫu.** Dán 1–2 ví dụ về đầu vào → đầu ra mong muốn. GPT bắt chước ví dụ chuẩn hơn mọi lời mô tả.
- 2 Đặt "lan can an toàn".** Ghi rõ điều GPT KHÔNG được làm (vd: "không bịa giá, nếu thiếu thông tin phải hỏi").
- 3 Quy định cách hỏi lại.** "Nếu người dùng nhập thiếu X, hãy hỏi lại trước khi làm" — tránh GPT đoán mò.
- 4 Thử & sửa liên tục.** Cho GPT chạy thử nhiều tình huống, thấy lỗi thì bổ sung quy tắc tương ứng.

Lỗi thường gặp khi viết hướng dẫn

Lỗi	Cách sửa
Mô tả quá chung ("hãy viết hay")	Cụ thể hóa: độ dài, giọng, cấu trúc
Không lường tình huống thiếu input	Thêm quy tắc "khi thiếu X thì hỏi lại"
Ôm đồm quá nhiều việc	Tách thành nhiều GPT chuyên biệt
Không có ví dụ mẫu	Dán 1–2 ví dụ đầu vào → đầu ra

THỰC HÀNH Bài tập Chương 3

Quay lại GPT bạn tạo ở Chương 2. Viết lại phần hướng dẫn theo khung 5 phần (Vai trò – Nhiệm vụ – Cách làm – Phong cách – Quy tắc) và thêm ít nhất một ví dụ mẫu. Chạy thử lại và cảm nhận sự ổn định.

CHƯƠNG 04

04

Nạp kiến thức cho GPT

Cho GPT "học" tài liệu riêng của bạn để nó trả lời chuẩn theo nghiệp vụ của bạn.

Một GPT thường chỉ biết kiến thức chung. Sức mạnh thật sự xuất hiện khi bạn **nạp tài liệu riêng** vào nó: bảng giá, quy trình nội bộ, danh mục sản phẩm, tài liệu sản phẩm... Khi đó GPT trả lời dựa trên dữ liệu của *bạn*, không phải đoán chung chung.

Tải tài liệu nền (Knowledge)

Trong phần cấu hình GPT có mục cho phép tải file lên (PDF, Word, văn bản). GPT sẽ tham chiếu các file này khi trả lời.



Bảng giá & sản phẩm

GPT tư vấn khách dựa trên đúng giá và thông tin sản phẩm của bạn.



Quy trình & chính sách

GPT trả lời câu hỏi nội bộ theo đúng quy định công ty.



Tài liệu chuyên môn

GPT giải đáp dựa trên kiến thức ngành của riêng bạn.



Mẫu & văn phong

Tải các mẫu cũ để GPT viết đúng phong cách thương hiệu.

LƯU Ý BẢO MẬT QUAN TRỌNG

Chỉ tải lên tài liệu bạn có quyền sử dụng. **Không nạp dữ liệu mật, thông tin cá nhân khách hàng, hay tài liệu công ty cấm chia sẻ.** Đặc biệt cẩn trọng nếu GPT được đặt ở chế độ công khai — người khác có thể khai thác nội dung bạn đã nạp.

Mẹo để GPT dùng tài liệu hiệu quả

- 1 Tài liệu rõ ràng, có cấu trúc.** File gọn gàng, có tiêu đề mục giúp GPT tìm thông tin chính xác hơn file lộn xộn.
- 2 Nhắc GPT ưu tiên tài liệu.** Trong hướng dẫn ghi rõ: "Luôn trả lời dựa trên tài liệu đã nạp; nếu không có thông tin, hãy nói rõ thay vì đoán."
- 3 Cập nhật khi cần.** Bảng giá đổi, quy trình mới — nhớ tải lại file mới để GPT không trả lời theo dữ liệu cũ.

Sức mạnh thật sự ở đây

Đây là điểm biến một GPT "đồ chơi" thành **công cụ nghiệp vụ thật**. Một "Tư vấn viên sản phẩm" nạp đúng bảng giá và chính sách của bạn có thể trả lời khách 24/7 chính xác như nhân viên được đào tạo — đó là lúc bạn bắt đầu thấy giá trị kinh tế rõ rệt (Chương 6).

THỰC HÀNH Bài tập Chương 4

Chọn một tài liệu thật (bảng giá, quy trình, FAQ) và nạp vào GPT của bạn. Thêm vào hướng dẫn câu "luôn dựa trên tài liệu, không bịa". Thử hỏi vài câu và kiểm xem nó trả lời có đúng dữ liệu không.

CHƯƠNG 05

05

Thiết kế quy trình tự động hóa

Nối nhiều bước thành một dây chuyền — biến việc thủ công thành quy trình.

Người kiến tạo giỏi không chỉ tạo một GPT đơn lẻ, mà thiết kế cả **quy trình**: nhiều bước nối nhau, đầu ra bước này là đầu vào bước kia. Bạn vẫn làm bằng giao diện, không cần code — chỉ cần tư duy như người thiết kế dây chuyền.

Ví dụ: dây chuyền sản xuất nội dung

- 1 **GPT "Ý tưởng"**. Đưa chủ đề → nhận 10 ý tưởng bài viết.
- 2 **GPT "Dàn bài"**. Chọn 1 ý tưởng → nhận dàn ý chi tiết.
- 3 **GPT "Viết bài"**. Đưa dàn ý → nhận bản nháp hoàn chỉnh theo giọng thương hiệu.
- 4 **GPT "Đa kênh"**. Đưa bài → nhận phiên bản cho Facebook, email, video ngắn.

NGUYÊN LÝ CỐT LÕI

Chia một quy trình lớn thành các **khâu chuyên biệt**, mỗi khâu một GPT làm thật giỏi. Ghép lại, bạn có một "nhà máy" nội dung/dịch vụ chạy đều đặn — thay vì làm thủ công từng lần.

Quy trình mẫu cho vài lĩnh vực

Lĩnh vực	Dây chuyền GPT gợi ý
Bán hàng online	Mô tả sản phẩm → caption → kịch bản tư vấn → phản hồi khách
Dịch vụ tư vấn	Thu thập thông tin → phân tích → đề xuất → soạn báo giá
Giáo dục/đào tạo	Lên giáo án → tạo bài tập → chấm & phản hồi → tóm tắt buổi học
Tuyển dụng	Viết JD → sàng CV theo tiêu chí → soạn câu hỏi phỏng vấn

Khi nào cần công cụ ngoài ChatGPT?

Để tự động hóa sâu hơn (chạy không cần bạn bấm), có các nền tảng kết nối như Zapier, Make... Chúng vượt phạm vi cuốn này, nhưng bạn nên biết chúng tồn tại:

LỜI KHUYÊN THỰC TẾ

Đừng vội lao vào công cụ phức tạp. **90% giá trị** đến từ việc bạn thiết kế tốt vài GPT chuyên biệt và dùng chúng theo quy trình thủ công có tổ chức. Khi quy trình đã chạy trơn và đủ lớn, mới tính đến tự động hóa kỹ thuật sâu hơn.

THỰC HÀNH Bài tập Chương 5

Vẽ ra trên giấy một **dây chuyền 3–4 bước** cho công việc của bạn. Xác định mỗi bước cần một GPT làm gì. Tạo thử GPT cho bước đầu tiên trong dây chuyền đó.

CHƯƠNG 06

06

Biến kỹ năng thành thu nhập

Khi bạn xây được công cụ AI, bạn tạo ra giá trị người khác sẵn sàng trả tiền.

Đây là lúc kỹ năng kiến tạo trả "cổ tức". Có nhiều con đường biến năng lực dùng & xây GPT thành thu nhập — từ tiết kiệm chi phí đến kiếm tiền trực tiếp.



Tăng năng suất cá nhân

Làm xong việc nhanh gấp nhiều lần → nhận thêm dự án, hoặc có thời gian cho việc giá trị cao hơn.



Dịch vụ làm GPT thuê

Xây GPT/quy trình AI cho doanh nghiệp nhỏ chưa biết làm — một dịch vụ đang có nhu cầu lớn.



Tối ưu kinh doanh riêng

Dùng GPT chăm khách, viết nội dung, tư vấn → giảm chi phí thuê ngoài, tăng tốc độ phục vụ.



Đào tạo & chia sẻ

Dạy lại kỹ năng này (như chính NhịpAI đang làm) qua khóa học, tài liệu, tư vấn.

TƯ DUY ĐÚNG VỀ KIẾM TIỀN VỚI AI

Tiền không đến từ việc "biết dùng ChatGPT" — vì ai cũng dùng được. Tiền đến từ việc bạn **giải quyết một vấn đề cụ thể cho người cụ thể** tốt hơn, nhanh hơn nhờ AI. Hãy bắt đầu từ một nỗi đau thật của một nhóm khách thật.

Lộ trình từ kỹ năng đến thu nhập đầu tiên

- 1 Chọn một ngách bạn hiểu.** Lĩnh vực bạn đã có kinh nghiệm hoặc quan hệ — bán hàng, giáo dục, bất động sản...
- 2 Tìm một việc lặp lại tốn thời gian.** Đó là nơi GPT tạo giá trị rõ nhất và dễ thuyết phục khách trả tiền.
- 3 Làm thử miễn phí cho 1–2 người.** Lấy kết quả thật và lời chứng thực — đây là "vốn" để bán cho người tiếp theo.
- 4 Đóng gói thành dịch vụ.** Định giá theo giá trị mang lại (thời gian/tiền tiết kiệm), không theo "công gố prompt".

TRUNG THỰC & BỀN VỮNG

Tránh hứa hẹn "làm giàu nhanh". AI là công cụ mạnh nhưng kết quả vẫn cần kỹ năng, sự tử tế và thời gian. Hãy minh bạch với khách về vai trò của AI, kiểm soát chất lượng đầu ra, và chịu trách nhiệm với những gì bạn giao — đó mới là con đường lâu dài.

THỰC HÀNH Bài tập Chương 6

Viết ra **một ý tưởng dịch vụ**: bạn sẽ dùng GPT giải quyết vấn đề gì, cho ai, và vì sao họ sẵn sàng trả tiền. Càng cụ thể càng tốt. Đây là hạt giống cho thu nhập đầu tiên từ AI.

CHƯƠNG 07

07

Vận hành, cải tiến & mở rộng

Một GPT tốt không phải làm xong là quên — nó cần được nuôi dưỡng và cải tiến.

Vòng lặp cải tiến một GPT

- 1 Quan sát.** Dùng thật và để ý: GPT hay sai ở đâu, người dùng hay phàn nàn gì?
- 2 Sửa hướng dẫn.** Mỗi lỗi lặp lại → thêm một quy tắc vào phần Instructions để xử lý.
- 3 Cập nhật kiến thức.** Tài liệu nền cũ → tải bản mới để GPT luôn chính xác.
- 4 Mở rộng dần.** GPT đã chạy ổn → thêm tính năng, hoặc nhân thành dây chuyền (Chương 5).

Bảng kiểm chất lượng định kỳ

Câu hỏi tự kiểm	Tần suất
GPT còn trả lời đúng dữ liệu mới nhất?	Mỗi khi có thay đổi
Có lỗi nào lặp lại cần thêm quy tắc?	Hàng tuần
Phản hồi người dùng nói gì?	Liên tục

Lộ trình 30 ngày thành người kiến tạo

Tuần	Trọng tâm
Tuần 1	Xây GPT đầu tiên cho một việc lặp lại. Viết hướng dẫn theo khung 5 phần.
Tuần 2	Nạp tài liệu nền thật. Tinh chỉnh đến khi GPT chạy ổn định.
Tuần 3	Thiết kế một dây chuyền 3 bước. Tạo thêm 1–2 GPT hỗ trợ.
Tuần 4	Thử làm miễn phí cho 1 người thật. Lấy phản hồi & đóng gói thành dịch vụ.

Bạn đã hoàn thành hành trình

Từ người mới ở Tập 1, qua người dùng thành thạo, giờ bạn là **người kiến tạo**: tự xây công cụ AI, thiết kế quy trình, và biến kỹ năng thành giá trị thật. Đây là điểm mà rất ít người chạm tới — và bạn đã ở đây.

“Người dùng AI tiết kiệm thời gian cho bản thân. Người **kiến tạo bằng AI** tạo ra công cụ phục vụ nhiều người — và đó là nơi giá trị thật được nhân lên.

NhịpAI

Chúc bạn kiến tạo nên những điều giá trị! 🎉

Tài liệu được NhịpAI biên soạn để chia sẻ miễn phí — Tập 3, khép lại bộ ba.